

Załącznik
do Uchwały Nr 3282/2025
Zarządu Województwa Opolskiego
z dnia 15 lipca 2025 r.

I. W wyniku przeprowadzonej analizy przedłożonego projektu dokumentu oraz na podstawie *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego* przyjętego uchwałą Nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 2019 r., poz. 1798 z dnia 14.05.2019 r.) oraz *Strategii rozwoju województwa opolskiego Opolskie 2030* przyjętej uchwałą Nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 r., stwierdzono, że cele i kierunki rewitalizacji oraz planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skoroszyce (GPR)*, są zgodne z polityką rozwoju samorządu województwa, ustaloną w ww. dokumentach.

1. *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (PZPWO)*

Według PZPWO gmina Skoroszyce zaliczona została do wiejskiego obszaru funkcjonalnego wymagającego wsparcia, dla którego przyjęto rozwój wielofunkcyjny jako jeden z podstawowych kierunków rozwojowych. W ramach tego kierunku realizowane mają być także działania związane z rewitalizacją obszarów zdegradowanych.

Wieś Skoroszyce jako lokalny ośrodek rozwoju przeznaczony do obsługi mieszkańców gminy w zakresie usług podstawowych wymaga wzmocnienia funkcji gospodarczych i społecznych oraz poprawy ładu przestrzennego.

Projekt *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skoroszyce* poprzez wyznaczenie obszarów rewitalizacji, przypisanie im celów, kierunków i działań, wykazuje zgodność z polityką przestrzenną regionu określoną w PZPWO, chociaż dokument nie przywołuje bezpośrednio odniesień do potrzeb rewitalizacji wskazanych w regionalnym planie zagospodarowania przestrzennego. **Mając na uwadze powyższe sugeruje się uzupełnienie projektu GPR o zapisy potwierdzające powiązania ze Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego np. wskazując na spójność na poziomie wybranych celów.**

2. *Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030*

Po analizie projektu GPR gminy Skoroszyce (**Projekt**) stwierdzono, że **generalnie zachowuje on spójność ze Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030**. Autorzy w treści Projektu przywołują wszystkie cele strategiczne i operacyjne Strategii Opolskie 2030 deklarując zgodność GPR z tym dokumentem (str. 43), nie wskazują jednak na bezpośrednie powiązania poszczególnych celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań obu dokumentów.

II. Równocześnie przekazujemy poniżej wyniki **wstępnej analizy projektu dokumentu w aspekcie GPR pełniącego funkcję strategii IIT**

Zgodnie z zapisami art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. *o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027* (tzw. ustawa wdrożeniowa) Instytucja Zarządzająca wydaje opinię w zakresie możliwości finansowania strategii IIT (GPR pełniącego funkcję strategii IIT) opracowanej na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji pod warunkiem spełnienia wymogów art. 29 rozporządzenia ogólnego) w ramach programu regionalnego w perspektywie 2021-2027.

Opinia IZ dla GRP (w zakresie możliwości finansowania strategii IIT) w ramach programu regionalnego wydawana jest w trybie art. 36 ust. 4 ustawy wdrożeniowej, tj. na zasadach określonych dla strategii IIT, w terminie 60 dni od dnia otrzymania przez IZ przyjętego przez gminę dokumentu.

Powyższe oznacza, że w celu wydania opinii i wpisania GPR przez IZ FEO 2021-2027 do wykazu pozytywnie zaopiniowanych programów w zakresie możliwości ich finansowania z FEO 2021-2027, gmina zobowiązana jest do złożenia dokumentu GPR wraz z uchwałą rady gminy w sprawie przyjęcia GPR oraz opiniami wydawanymi przez podmioty wymienione w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji.

Ponieważ przedmiotowa opinia IZ FEO 2021-2027 ma miejsce na wniosek gminy przed złożeniem pierwszego projektu rewitalizacyjnego do dofinansowania i jest dokonywana na podstawie przekazanego przez gminę projektu GPR na obecnym etapie IZ dokonała roboczej weryfikacji projektu GPR Gminy Skoroszyce pod kątem elementów wynikających z art. 29 rozporządzenia ogólnego 2021/1060 oraz art. 36 ustawy wdrożeniowej.

W myśl powyższego projekt zaktualizowanego GPR Gminy Skoroszyce był weryfikowany pod kątem zawarcia w nim podstawowych elementów właściwych dla strategii IIT, takich jak:

1. syntezy diagnozy obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
2. celów, jakie mają być zrealizowane w ramach IIT, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązanych z realizacją właściwego programu;
3. listy projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2, wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
4. opisu procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT.

W związku z tym, iż projekt GPR Gminy Skoroszyce ma pełnić funkcję strategii IIT w kontekście zapisów art. 29 rozporządzenia ogólnego, stwierdza się, iż dokument zawiera elementy właściwe dla strategii IIT.

Jednocześnie, zgłasza się uwagę o charakterze technicznym w zakresie uwzględnienia w GPR Skoroszyce opisu procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych (...) – wg tabeli 10. Elementy obowiązkowe strategii IIT w odniesieniu do poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skoroszyce przedmiotowy opis powinien znajdować się w Rozdz. 15. System monitoringu - jednak w opinii IZ FEO 2021-2027 został on uwzględniony w Rozdz. 14. GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI JAKO STRATEGIA IIT oraz w Rozdz. 12 SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI. Proszę o stosowną korektę zapisów.

W kontekście **listy projektów** ujętych w rozdziale 7. *OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACJI* – wyjaśniamy, że w przypadku, gdy program *Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027* (FEO 2021-2027) planowany jest jako potencjalne źródło współfinansowania działań rewitalizacyjnych, to wsparcie takie możliwe jest w Priorytecie 10 *Fundusze Europejskie na wzmacnianie potencjałów endogenicznych opolskiego* (w przypadku gmin wiejskich jest to działanie 10.5 *Rewitalizacja na obszarach innych niż miejskie*).

Zgodnie z interwencją zaplanowaną w ramach FEO 2021-2027 w obszarze rewitalizacji wsparcie skierowane będzie wyłącznie na następujący typ projektu „**Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych, mająca na celu realizację kompleksowych, zintegrowanych działań na rzecz:**

lokalnej społeczności i gospodarki, ładu przestrzennego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią, skoncentrowanych terytorialnie i prowadzonych przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”. Interwencje w obszarze rewitalizacji finansowane będą ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Powyższe nie oznacza, że w ramach GPR nie można ujmować innych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jednak w przypadku projektów, których potencjalnym źródłem finansowania ma być działanie 10.5 FEO 2021-2027, muszą się one wpisywać w ww. typ projektu.

Ewentualne uzupełnienie rewitalizacyjnych projektów infrastrukturalnych finansowanych w ramach działania 10.5 *Rewitalizacja na obszarach innych niż miejskie* FEO 2021-2027 o elementy „miękkie” możliwe jest pod warunkiem ich zgodności z celami Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (w ramach cross-financingu - na poziomie 15%).

Zaznacza się, że w ramach działań rewitalizacyjnych planowanych do finansowania ze środków FEO 2021-2027 w ramach działania 10.5 możliwe jest **wsparcie istniejącej infrastruktury**. Natomiast tylko w wyjątkowych okolicznościach, po przedstawieniu wyczerpującego uzasadnienia przez wnioskodawcę możliwe będzie wsparcie dla nowych inwestycji.

Ponadto, należy mieć na uwadze, że w ramach działania 10.5 FEO 2021-2027 **nie będą wspierane** inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi), **chyba że stanowią one nieodłączny element większego projektu** (nie są one dominującym elementem tego projektu), a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych operacji. W miastach projekty te nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz w odniesieniu do istniejących - zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w żaden inny sposób przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego. Możliwe będzie wsparcie budowy nowych dróg rowerowych, ciągów pieszych lub pieszo-rowerowych.

III. Przekazujemy również poniżej wyniki wstępnej analizy projektu GPR w zakresie wymogów stawianych przez ustawę o rewitalizacji;

Zaktualizowany dokument Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej *Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027* oraz Procedury Instytucji Zarządzającej FEO 2021-2027 dotyczącej opiniowania Gminnych Programów Rewitalizacji w województwie opolskim (Uchwała nr 9371/2023 Zarządu Województwa Opolskiego z 24.04.2023 r.) określają, że w celu wydania opinii i wpisania GPR przez IZ FEO 2021-2027 do wykazu pozytywnie zaopiniowanych programów, zarząd województwa ma przeanalizować spełnienie przez uchwalony GPR warunków wymienionych w art. 15 ust. 1.

W związku z tym, w wyniku przeprowadzonej weryfikacji projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skoroszyce* (GPR) w zakresie wymogów stawianych przez ustawę o rewitalizacji, stwierdzono, że analizowany projekt dokumentu:

- **został sporządzony dla obszaru rewitalizacji** wyznaczonego w drodze uchwały rady gminy (Uchwała nr VII/52/2024 Rady Gminy Skoroszyce z dnia 14 listopada 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji), na podstawie diagnozy delimitacyjnej.
- **wskazuje, że obszar rewitalizacji** obejmuje tereny nieprzekraczające 20% powierzchni gminy (197,34 ha co stanowi 1,91% powierzchni gminy Skoroszyce) oraz tereny zamieszkałe przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy (1424 osób co stanowi 24,1% mieszkańców gminy Skoroszyce) (rozdz. 3, str. 9-10).

- **zawiera błędnie opracowaną diagnozę szczegółową.** Opracowana diagnoza nie spełnia wymogów diagnozy szczegółowej, ponieważ skupia się jedynie na wnioskach z przeprowadzonych analiz diagnozy delimitacyjnej.
- **nie zawiera wymaganej, szczegółowej charakterystyki podobszarów** rewitalizacji w poszczególnych sferach funkcjonalnych. Tylko w przypadku opracowania diagnozy odrębnie dla każdego podobszaru – w podziale na sferę społeczną, gospodarczą, techniczną, środowiskową oraz przestrzenno-funkcjonalną – możliwe jest właściwe zidentyfikowanie **mocnych i słabych stron, czynników i zjawisk kryzysowych, a także lokalnych potencjałów i wyzwań rozwojowych**. Brak takiej analizy uniemożliwia przeprowadzenie skutecznej i adekwatnej interwencji rewitalizacyjnej.
- **nie zawiera wyodrębnionych mocnych i słabych stron, czynników i zjawisk kryzysowych, a także lokalnych potencjałów i wyzwań rozwojowych,** co uniemożliwia rzetelną ocenę sytuacji w poszczególnych podobszarach rewitalizacji oraz prawidłowe zaplanowanie działań naprawczych. Identyfikacja tych elementów stanowi kluczowy wymóg diagnozy szczegółowej, określony w przepisach ustawy o rewitalizacji i jest niezbędna do skutecznej realizacji procesu rewitalizacji.
- **w sposób nieprecyzyjny posługuje się terminologią w odniesieniu do wyodrębnionych jednostek w ramach obszaru rewitalizacji.** Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, w przypadku, gdy obszar zdegradowany dzieli się na jednostki nieposiadające wspólnych granic, należy stosować określenie „podobszar rewitalizacji”, a nie „obszar rewitalizacji”. Używanie pojęcia „obszar rewitalizacji” w odniesieniu do tych jednostek jest niezgodne z ustawową definicją, nieprecyzyjne i może prowadzić do niejednoznaczności interpretacyjnych. **W związku z tym rekomenduje się konsekwentne stosowanie nazewnictwa „podobszar rewitalizacji” oraz opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji z wyraźnym podziałem na podobszary zgodnie z art. 14 ust. 3 ustawy o rewitalizacji.**
- zawiera zarówno diagnozę pogłębioną terenów rewitalizacji (rozdz. 4) oraz szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji (rozdz. 20). Informacje zawarte w tych rozdziałach dotyczą do tego samego zakresu tematycznego tj. szczegółowej analizy obszaru rewitalizacji, **w związku z czym powinny zostać połączone w jeden, spójny rozdział, unikający niepotrzebnego powielania treści.** Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji powinna stanowić rozwinięcie i uszczegółowienie danych zawartych w diagnozie stanu gminy, sporządzonej na potrzeby uchwały dotyczącej wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Dodatkowo, należy pamiętać, że **Gminny Program Rewitalizacji powinien być opracowany z wyraźnym podziałem na podobszary rewitalizacji, zgodnie z art. 14 ust. 3 ustawy o rewitalizacji.**
- **opisuje powiązania GPR z dokumentami strategicznymi gminy,** w tym ze Strategią Rozwoju Gminy, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych – **jednak brak jest danych dotyczących pełnych tytułów tych dokumentów, dat ich przyjęcia oraz obowiązywania. Dotyczy to wszystkich wymienionych dokumentów, które zostały przywołane ogólnie, bez wskazania konkretnych uchwał oraz dat. Informacje te powinny zostać uzupełnione w celu zapewnienia przejrzystości oraz jednoznacznego powiązania GPR z dokumentami planistycznymi i strategicznymi gminy.** (rozdz. 9, str. 42-46) – rozdział wymaga korekty.
- **zawiera opis wizji** stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji, sporządzonej na podstawie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji i wyartykułowanej na podstawie zdefiniowanych potrzeb (rozdz. 5, str. 20-21).
- **zawiera cele** oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji negatywnych zjawisk, planowanych do realizacji na obszarze rewitalizacji. Wyznaczono cztery cele strategiczne. Realizacja celów strategicznych ma być możliwa poprzez realizację 9 celów operacyjnych i zaplanowanych 17 kierunków działań, które są uszczegółowieniem wyznaczonych celów (rozdz. 6, str. 21-23). **Dla zwiększenia przejrzystości i logiki dokumentu zaleca się** wskazanie w tym rozdziale bezpośrednich powiązań między zaplanowanymi celami i kierunkami działań a zidentyfikowanymi w diagnozie negatywnymi zjawiskami, jak również z opracowaną na jej

podstawie wizji obszaru rewitalizacji. **Zwraca się również uwagę**, że część celów operacyjnych – np. 2.3 (Poprawa jakości i warunków świadczenia opieki zdrowotnej) oraz 3.1 (Poprawa warunków życia poprzez wzrost standardu mieszkalnictwa i efektywności energetycznej) – nie ma przełożenia na część wdrożeniową dokumentu, tj. nie przypisano im żadnych konkretnych projektów rewitalizacyjnych – **rozdział wymaga korekty**.

- **zawiera opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych**, w tym tabelę zbiorczą nr 3, obejmującą 17 przedsięwzięć, a poniżej – w formie 6 kart przedsięwzięć (nie wszystkie ujęto) – przedstawiono ich charakterystykę w sposób zbiorczy i pogrupowany tematycznie (rozdz. 7, str. 23-35). Taki sposób prezentacji jest **niepoprawny i może wprowadzać w błąd**. **Karty przedsięwzięć, zgodnie z praktyką oraz zasadami logicznej struktury GPR, powinny odpowiadać konkretnym, spójnym przedsięwzięciom rewitalizacyjnym**.

Jeżeli zaprezentowane działania stanowią części składowe jednego przedsięwzięcia (tj. realizowanego w ramach jednej inwestycji lub jednego celu tematycznego), nie powinny być traktowane jako oddzielne przedsięwzięcia, lecz opisane łącznie, w ramach jednej karty przedsięwzięcia, pod wspólnym tytułem.

W związku z tym rekomenduje się:

- uporządkowanie zestawienia i kart przedsięwzięć poprzez jednoznaczne przypisanie działań do konkretnych, spójnych przedsięwzięć,
- nadanie przedsięwzięciom jednoznacznych tytułów nawiązujących do celu, lokalizacji i typu działania,
- stosowanie jednakowych tytułów, kwot oraz opisów w całym dokumencie,
- niektóre przedsięwzięcia wymienione w tabeli zbiorczej nie zostały odzwierciedlone w kartach przedsięwzięć,
- uzupełnienia o opisy działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 5 lit a ustawy o rewitalizacji).
- zachowanie zgodności liczby przedsięwzięć pomiędzy tabelą zbiorczą a opisem kart przedsięwzięć.

Dodatkowo zwraca się uwagę, że znaczna część planowanych przedsięwzięć ma charakter infrastrukturalny. W przedstawionym zestawieniu brakuje działań o charakterze „miękkim”. Dla zapewnienia komplementarności oraz kompleksowego podejścia do procesu rewitalizacji, **zaleca się uzupełnienie planu o przedsięwzięcia społeczne i edukacyjne, ściśle powiązane z potrzebami obszaru rewitalizacji, wynikającymi ze szczegółowej diagnozy oraz z uwzględnieniem wizji rozwoju tego obszaru**. Włączenie takich działań przyczyni się do bardziej efektywnej i trwałej rewitalizacji.

- zawiera charakterystykę pozostałych/uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych (rozdz. 8, str. 35-42), **jednakże zawarte w tym rozdziale informacje oraz tabele są nieczytelne i niejasne**. Wskazane przedsięwzięcia rewitalizacyjne skupiają się głównie na inwestycjach infrastrukturalnych, brak działań społecznych i aktywizujących. Ponadto, w karcie przedsięwzięć uwzględniono miejscowość spoza wyznaczonego obszaru rewitalizacji, co wymaga wyjaśnień. **Zaleca się uzupełnienie katalogu przedsięwzięć o działania o charakterze społecznym, edukacyjnym, integracyjnym i aktywizującym mieszkańców – rozdział wymaga korekty**.
- wskazuje przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które mogłyby mieć charakter kompleksowy, tzn. łącznie stanowić spójną odpowiedź na zdiagnozowane problemy występujące na obszarze rewitalizacji i jednocześnie być źródłem szerszego oddziaływania, **pod warunkiem uzupełnienia planowanych działań inwestycyjnych i infrastrukturalnych o komponenty społeczne, partycypacyjne oraz animacyjne**. **Zaleca się ponowną analizę wskazanych przedsięwzięć i ich uzupełnienie** w celu osiągnięcia kompleksowego charakteru interwencji rewitalizacyjnej.
- **brak opisu mechanizmów integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych**. Zaleca się ponowną analizę oraz uzupełnienie treści w tym zakresie. Integracja powinna obejmować

powiązania pomiędzy działaniami koncepcyjnymi, organizacyjnymi i finansowymi, z wykorzystaniem mechanizmów spójności na poziomie celów strategicznych, partycypacji społecznej oraz zarządzania wdrażaniem.

- **zawiera opis komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych.** Omówiono różne aspekty komplementarności: przestrzenną, problemową, proceduralno-instytucjonalną, międzyokresową oraz źródeł finansowania (rozdz. 10, str. 46-50). **Tabela 6 „Podsumowanie komplementarności działań” zawiera jednak założenia niespójne z przyjętym w projekcie układem celów i kierunków działań rewitalizacyjnych, przedstawionym na str. 21–23. Wskazane cele i kierunki różnią się od tych przypisanych do działań w tabeli, co utrudnia ocenę spójności logicznej dokumentu. Zaleca się ponowną analizę i korektę w celu zapewnienia zgodności z układem celów i kierunków działań przyjętych w Gminnym Programie Rewitalizacji.**
- **określa szacunkowe/indykatywne ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji w formie planu finansowego ujętego w wersji tabelarycznej, dla projektów podstawowych.** Z treści dokumentu wynika, że nie przewiduje się finansowania ze środków prywatnych (rozdz. 11, str. 51-55). **Zwraca się uwagę, że dla zachowania zasad komplementarności, wzmocnienia synergii oraz zapewnienia kompleksowego wsparcia projektów rewitalizacyjnych, wskazane jest by w planowanych ramach finansowych uwzględnić także środki prywatne.**
- **zawiera opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wraz z wyszczególnieniem zakresu obowiązków przypisanych strukturze zarządczej, tj. Wójtowi Gminy i Zespołowi ds. rewitalizacji (rozdz. 12, str. 56-57). **Na stronie 56, w rozdziale dotyczącym Systemu zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji – wskazano „Okres realizacji procesu rewitalizacji objętego niniejszym Programem wynosi 10 lat. Rok 2023 jest rokiem rozpoczynającym cały proces rewitalizacji oraz kończącym prace nad przygotowaniem dokumentu, w tym roku prace dotyczące Komitetu Rewitalizacji i Zespołu ds. rewitalizacji. Realizacja zadań rewitalizacyjnych zawartych w GPR rozpoczyna się w 2024 roku.” Z uwagi na fakt, że obecnie jest już rok 2025, zwracamy uwagę na konieczność aktualizacji tych terminów. Ponadto, warto także określić zakres czasowy projektu już w jego tytule.****
- **zawiera opis systemu monitorowania (rozdz. 13, str. 57-59). **System monitorowania należy uzupełnić o analizę ryzyk, kartę monitorowania przedsięwzięcia rewitalizacyjnego oraz czytelny (może w formie tabelarycznej) harmonogram realizacji GPR. Sugeruje się ponowną analizę i uzupełnienie treści.****
- **nie zawiera opisu sposobu zaangażowania partnerów w prace nad przygotowaniem i wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji. Pominęto udział partnerów społeczno-gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie. Zgodnie z zasadą partycypacji społecznej, kluczowe znaczenie ma zapewnienie udziału interesariuszy na wszystkich etapach opracowywania GPR – począwszy od diagnozy, poprzez formułowanie celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, aż po etapy wdrażania, monitorowania i ewaluacji. W analizowanym dokumencie brakuje opisu takiego procesu partycypacyjnego. – **wymaga uzupełnienia.****
- **wskazano na brak konieczności zmian w uchwałach o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611 oraz z 2021 r. poz. 11).**
- **wskazano, że na obszarze rewitalizacji nie planuje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji.**
- **opisuje sposób realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, wskazując na brak konieczności zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (rozdz. 19, str. 63). **Zapis ten budzi wątpliwość w świetle planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, takich jak: „Rewitalizacja terenów po byłym lotnisku i Centrozłomie” czy „Rewitalizacja terenu byłego wysypiska śmieci w Skoroszycach”.** Planowane dla tych terenów nowe funkcje inwestycyjne mogą pozostawać w**

sprzeczności z obecnymi ustaleniami obowiązujących dokumentów planistycznych - wymagana analiza i stosowna korekta.

- **brak załącznika graficznego** przedstawiającego podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzonego na mapie w skali 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej lub zasadniczej.
- **wymaga korekty merytorycznej**, językowej oraz składniowej, aby zapewnić jego spójność, klarowność i poprawność. Należy zweryfikować poprawność i zgodność danych merytorycznych, usunąć niejasności oraz rozbieżności. Ponadto, tekst powinien zostać poprawiony pod kątem gramatycznym, stylistycznym i interpunkcyjnym, tak aby był czytelny i profesjonalny. W szczególności warto zadbać o logiczną strukturę zdań, jednoznaczność przekazu oraz konsekwentne stosowanie terminologii.

Ponadto zwracamy uwagę na poniżej wymienione kwestie:

- **Str. 4 Wykaz pojęć i skrótów użytych w opracowaniu** – sugerujemy ponowną analizę tekstu, gdyż w projekcie nie odnajdujemy zdecydowanej większości wskazanych w nim skrótów i pojęć.
- **Str. 5 Wstęp** – dla uporządkowania zawartych w nim informacji warto wskazać podjęte uchwały związane z przygotowaniem dokumentu – tj. uchwałę tzw. delimitacyjną wyznaczającą obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji oraz uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia gminnego programu rewitalizacji.
- **Str. 10-11** akapit wymaga poprawy pod względem składniowym i logicznym. Należy także zadbać o zgodność liczby (zdanie zaczyna się od liczby mnogiej, a dalej użyta jest forma „zapewni” w liczbie pojedynczej). Ponadto warto zastąpić powtarzające się wyrazy i uprościć konstrukcję zdań dla lepszej czytelności.
- **Str. 10** Należy zastąpić sformułowanie „tereny przemysłowe i wojskowe” wyrażeniem „tereny przemysłowe i powojskowe” zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji.
- **Str. 58 Tabela 9.** Wskaźniki Gminnego Programu Rewitalizacji - Opis wskaźnika: Procent osób w wieku poprodukcyjnym powinien brzmieć np. Odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym. Dodatkowo wątpliwości budzi zakładany spadek tego wskaźnika. Czy w kontekście aktualnych, również krajowych, trendów demograficznych autorzy przemyśleli realny wpływ gminy (i konkretne metody/działania) na osiągnięcie takiego trendu?
- **Str. 62** Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko – rozdział jest niespójny i niezrozumiały. Z jego zapisów wynika, że nie było konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, a jednocześnie przygotowano prognozę oddziaływania Projektu na środowisko. Nie została ona jednak przekazana do zaopiniowania wraz z Projektem.
- W dokumencie występują rozbieżne dane dotyczące powierzchni oraz liczby ludności obszaru rewitalizacji w gminie Skoroszyce, a tym samym procentowego udziału tych wartości w ogólnych danych dla gminy.
- Należy poprawić tytuł projektu GPR, gdyż aktualny **tytuł projektu GPR** (Gminnego Programu Rewitalizacji) **nie jest zgodny** z tytułem określonym w **uchwale rady gminy o przystąpieniu do jego opracowania**.
- W opiniowanym projekcie brakuje wyznaczonych ram czasowych jego obowiązywania – sugerujemy uzupełnienie o tę informację.

Na podstawie przeprowadzonej dalszej weryfikacji, stwierdzono, że do projektu GPR **nie dołączono formy cyfrowej mapy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji**, stanowiącej załącznik do uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Należy pamiętać, że na etapie formalnego opiniowania dokumentu gminnego programu rewitalizacji w celu wydania opinii i wpisania GPR przez IZ FEO 2021-2027 do wykazu pozytywnie zaopiniowanych

programów, gmina zobowiązana jest do złożenia dokumentu GPR wraz z uchwałą rady gminy w sprawie przyjęcia GPR, opiniami wydawanymi przez podmioty wymienione w art. 14 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji, oraz z dołączoną formą cyfrowej mapy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, stanowiącej załącznik do uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Przez mapę cyfrową należy rozumieć mapę w wersji wektorowej (np. format SHP, DXF) posiadającą reprezentację geometryczną określoną w obowiązującym państwowym systemie odniesień przestrzennych (np. układ PL1992 lub PL-2000). Po umieszczeniu GPR w wykazie, mapa zostanie wykorzystana do zasilenia komponentu dotyczącego rewitalizacji w systemie informacji przestrzennej województwa opolskiego (Geoportal).

Podsumowując, formalny proces opiniowania i wpisania GPR Gminy Skoroszyce przez IZ FEO 2021-2027 do wykazu zostanie przeprowadzony zgodnie z procedurą przyjętą Uchwałą nr 9371/2023 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 24 kwietnia 2023 r. w sprawie przyjęcia *Procedury Instytucji Zarządzającej FEO 2021-2027 dotyczącej opiniowania Gminnych Programów Rewitalizacji w województwie opolskim*.

W związku z powyższym oraz mając na uwadze art. 36 ustawy wdrożeniowej, **formalny proces opiniowania GPR przez IZ FEO 2021-2027 będzie obejmował weryfikację w zakresie możliwości finansowania strategii IIT (GPR pełniący funkcję strategii IIT opracowany na podstawie ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. pod warunkiem spełnienia wymogów art. 29 rozporządzenia ogólnego) w ramach programu regionalnego FEO 2021-2027, zgodnie z ustawą wdrożeniową.**

Tym samym, niniejsza weryfikacja przeprowadzona na obecnym etapie projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Skoroszyce* przez IZ FEO 2021-2027 nie stanowi ww. weryfikacji/opinii. Aby uchwalony GPR był zgodny z obowiązującymi wymogami i mógł być podstawą ewentualnego ubiegania się o dofinansowanie ze środków FEO, **powinien spełniać przedłożone powyżej warunki.**